

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Рівненського державного
гуманітарного університету
проф. Р.М.Постоловський
28.11. 2019 р.

Положення
«Про організацію інтегрованого навчання
осіб з інвалідністю»

1. Загальні положення

1.1. Інтегроване навчання – це форма здобуття певного освітнього рівня особами з інвалідністю разом з особами без інвалідності в одному навчальному закладі, яка включає систему комплексного супроводу навчання

1.2. Дане положення визначає організаційні засади забезпечення особам з інвалідністю рівного доступу до якісної вищої освіти шляхом організації інтегрованого навчання у ВНЗ.

1.3. Інтегрована форма навчання у ВНЗ передбачає спільне навчання студентів, які мають функціональні обмеження, з іншими студентами. Така форма навчання визнає за людьми з інвалідністю рівні права на отримання освіти.

1.4. Інтеграція в освітнє середовище, допомагає молоді з інвалідністю отримати професію, самореалізуватися, досягти успіху в житті і кар'єрі, відчувати себе невід'ємною частиною суспільства.

1.5. Метою організації інтегрованого навчання у ВНЗ є створення системи комплексного супроводу навчання, які спрямовані насамперед на забезпечення цілісного розвитку, творчої самореалізації осіб з інвалідністю потребами, їх конкурентоспроможності та адаптації до освітнього середовища.

1.6. Нормативно-правовою основою інтегрованого навчання у вищій освіті є: Конституція України, Указ Президента України від 13 грудня 2016 року №553 «Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з

інвалідністю» закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про реабілітацію людей з інвалідністю в Україні», «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», «Про соціальні послуги», постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної (професійно-технічної освіти)»

2. Організація інтегрованого навчально-виховного процесу у ВНЗ

2.1. Організація інтегрованого навчально-виховного процесу студентів з особливими потребами у ВНЗ вимагає взаємної адаптації обох сторін: студентів, які здобули середню освіту у спеціальних школах, до нових умов навчання в інтегрованому середовищі і ВНЗ до потреб студентів з інвалідністю у спеціальних технологіях та засобах навчання.

2.2. Серед складових інтегрованого навчально-виховного процесу є певні проблеми, які сформувалися в попередні періоди життя і навчання здобувачів вищої освіти з інвалідністю і суттєво впливають на їх пізнавальну активність та інтеграцію в освітнє середовище. Серед них:

- труднощі у сприйнятті навчального матеріалу у загальноприйнятому вигляді;
- знижена працездатність, підвищена втомлюваність та виснажливість, порушення концентрації уваги;
- підвищена вразливість до інфекційних захворювань і в зв'язку з цим проблеми з відвідуванням занять;
- низький рівень фізичної підготовки;
- дефіцит комунікабельності;
- недостатня орієнтація в соціумі, низька соціальна активність;
- звичка до невимогливого ставлення, завищені уявлення про свої можливості;

- низький рівень мотивації досягнення мети, відчуття втрати майбутнього;

- низький рівень самоактуалізації, нерішучість, переважання інтровертності поведінки, низька самооцінка, нерозвиненість самоконтролю;

2.3. Для оптимальної організації навчального процесу враховуються індивідуальні особливості студентів з інвалідністю а також сприйняття ними матеріалу та самого навчального процесу.

2.4. При вступі до ВНЗ здобувачі вищої освіти з інвалідністю зараховуються до університету на пільгових умовах.

2.5. Після успішного вступу до ВНЗ центром «Студентська соціальна служба» ведеться збір та опрацювання банку даних, щодо основних характеристик здобувачів вищої освіти з інвалідністю для створення відповідних умов для навчання та підтримки даних категорій студентів.

2.6. Навчання здобувачів вищої освіти з інвалідністю проводиться відповідно до навчальних планів зі спеціальності (спеціалізації) відповідного РВО за умови їх адаптації до наявних ресурсів та можливостей виконувати навчальний план.

2.7. В окремих випадках, з урахуванням індивідуальних характеристик студентів з інвалідністю, можливе навчання за індивідуальним планом або за індивідуальним графіком. Індивідуальний графік надається директором інституту/деканом факультету на підставі заяви студента за наявності рекомендацій медичних установ, випускової кафедри та куратора навчальної групи.

3. Академічна група інтегрованого навчання

3.1. У вищому навчальному закладі створюється академічна група (групи), в якій спільно навчаються особи з інвалідністю (однієї чи декількох нозологій) з особами, які не мають інвалідності.

3.2. Академічна група інтегрованого навчання - академічна група, в якій спільно навчаються особи з інвалідністю разом з особами без інвалідності у рамках єдиного навчального процесу. Академічна група інтегрованого навчання може бути змішаною і складатися з осіб різних нозологічних категорій та осіб без інвалідності

3.2. В інтегрованій групі не можна уповільнювати темп лекції, зменшувати кількість пар та їх тривалість, спрощувати чи скорочувати обсяг навчального матеріалу тощо, тому що це знижує якість фахової підготовки. Тому компенсувати функціональні обмеження, що впливають на якість навчання студентів з інвалідністю, і надати необхідну підтримку можна тільки шляхом впровадження системи супроводу їх навчання.

4. Супровід навчання здобувачів вищої освіти з інвалідністю.

4.1. Педагогічний супровід навчання передбачає оптимізацію викладання навчального матеріалу студентам з інвалідністю у максимально сприйнятливій для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, забезпечення навчально-методичними матеріалами. Такий вид супроводу здійснює кафедра за підтримки управління методичної роботи та відділу спеціальних технологій навчання.

4.2. Психологічний супровід спрямований на вивчення психологічних особливостей кожного студента, зміцнення та збереження його психологічного здоров'я, надання йому необхідної допомоги з адаптації в інтегроване освітнє середовище, сприяння особистісному розвитку. Здійснюється у співпраці ЦССС з провідними спеціалістами РМЦСССДМ.

4.3. Соціальний супровід навчання включає заходи, спрямовані на забезпечення соціалізації студентів з особливими потребами, зокрема їх соціально-побутової, соціально-культурної та соціально-трудової адаптації. Основною функцією цього блоку є подолання соціальної ізоляції інвалідів, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення до всіх

сфер суспільного життя. Соціальний супровід здійснюється волонтерами університету та ЦССС.

4.4. Фізкультурно-спортивний супровід заохочує студентів до активних занять фізичною культурою та окремими видами спорту, участі у змаганнях різного рівня та параолімпійському русі, зміцнює мотивацію до здорового способу життя, передбачає поліпшення психофізичного стану студентів і підвищення їх інтелектуальної працездатності. Здійснюється за активної співпраці ЦССС з Рівненським регіональним центром з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»

5. Права та обов'язки учасників інтегрованого навчального процесу у вищому навчальному закладі.

5.1. Адміністрація ВНЗ забезпечує особам з інвалідністю різноманітні види комплексного супроводу відповідно до нозологічних показань, зокрема педагогічний, психологічний, соціальний та фізкультурно-спортивний супровід

- можливість навчатися за індивідуальним навчальним планом;
- урахування в навчальному процесі стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку, задатків і здібностей та індивідуальних освітніх, медичних, санітарно-гігієнічних потреб.

5.2 Сприяння формуванню в студентському та викладацькому колективі толерантного ставлення до осіб з інвалідністю, розуміння їх проблем, адаптації викладачів та осіб без інвалідності до навчального процесу в інтегрованих групах.

5.3 Особа з інвалідністю зобов'язана дотримуватись законів, статуту та правил внутрішнього розпорядку ВНЗ, виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану відповідно до затвердженого індивідуального навчального плану.